

RETTENS DOM (Femte Udvidede Afdeling)

14. april 2005 *

I sag T-88/01,

Sniace, SA, Madrid (Spanien), ved advokats J. Baró Fuentes, M. Gómez de Liaño y Botella og F. Rodríguez Carretero,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved D. Triantafyllou og J. Buendía Sierra, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: spansk.

støttet af:

Republikken Østrig ved H. Dossi og M. Burgstaller, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

af

Lenzing Lyocell GmbH & Co. KG, Heiligenkreuz im Lafnitztal (Østrig),

og af

Land Burgenland (Østrig)

ved avocat U. Soltész,

intervenienter,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 2001/102/EF af 19. juli 2000 om Østrigs statsstøtte til Lenzing Lyocell GmbH & Co. KG (EFT 2001 L 38, s. 33),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET
I FØRSTE INSTANS (Femte Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Lindh, og dommerne R. García-Valdecasas, J.D. Cooke, P. Mengozzi og M.E. Martins Ribeiro,

justitssekretær: ekspeditionssekretær J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 17. juni 2004,

afsagt følgende

Dom

Sagens faktiske omstændigheder

- ¹ Sniace, SA (herefter »sagsøgeren«), er et spansk selskab, hvis hovedaktiviteter er fremstilling og markedsføring af kunstfibre og syntetiske fibre, cellulose, cellulosefibre (stabelfibre af viskose), filamentgarn af polyamid, uvævet fiberdug og natriumsulfat samt skovbrug og samproduktion af elektrisk energi.

- 2 Lenzing Lyocell GmbH & Co. KG (herefter »LLG«) er et østrigsk datterselskab af det østrigske selskab Lenzing AG, som navnlig fremstiller viskosefibre og modalfibre. LLG fremstiller og markedsfører lyocell, en ny type fibre, som er fremstillet på grundlag af ren naturcellulose. Denne fiber fremstilles tillige af det britiske selskab Courtaulds plc, som markedsfører den under navnet »Tencel«.

- 3 LLG påbegyndte i 1995 opførelsen af en fabrik til fremstilling af lyocell i erhvervsparken Heiligenkreuz-Szentgotthárd, der er beliggende i grænseområdet mellem Østrig og Ungarn. Fabrikken ligger i den østrigske del af området i delstaten Burgenland (herefter »Land Burgenland«).

- 4 Det østrigske offentlige organ Wirtschaftsbeteiligungs AG (herefter »WiBAG«) underrettede i 1995 officielt Kommissionen om, at den agtede at yde LLG offentlig støtte til investeringsprojektet. Ved skrivelse af 30. august 1995 oplyste Republikken Østrig til Kommissionen, at denne støtte ville blive tildelt inden for ordningen for regional støtte med nr. N 589/95, godkendt af Kommissionen ved skrivelse af 3. august 1995. Ved skrivelse af 5. oktober 1995 meddelte Kommissionen Republikken Østrig, at en individuel anmeldelse af den planlagte støtte i form af tilskud ikke var nødvendig, eftersom den henhørte under en godkendt støtteordning, samtidig med at den pålagde medlemsstaten ikke at yde LLG støtte i form af garantier uden først at underrette Kommissionen herom.

- 5 Den 21. april 1997 tilsendte de østrigske myndigheder Kommissionen ansøgningsformularer om medfinansiering fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) vedrørende to store investeringsprojekter i erhvervsparken, som skulle gennemføres af virksomhederne Business Park Heiligenkreuz GmbH (herefter »BHP«) og Wirtschaftspark Heiligenkreuz Servicegesellschaft mbH (herefter »WHS«).

- 6 På grundlag af indholdet af disse formularer og af en kontrakt, der var indgået i 1995 mellem Land Burgenland og LLG, besluttede Kommissionen at genoptage sagen vedrørende den støtte, der var ydet LLG. Efter et møde med de østrigske myndigheder og efter at have udvekslet skrivelser med disse besluttede Kommissionen at opføre sagen i registret over ikke-anmeldt støtte. Herefter fulgte yderligere møder og udveksling af skrivelser mellem Kommissionen og de østrigske myndigheder.
- 7 Ved skrivelse af 29. oktober 1998 underrettede Kommissionen den østrigske regering om sin beslutning af 14. oktober 1998 om at indlede proceduren i medfør af EF-traktatens artikel 93, stk. 2 (nu artikel 88, stk. 2, EF), vedrørende forskellige foranstaltninger vedtaget af de østrigske myndigheder til fordel for LLG (herefter »beslutningen om indledning af proceduren«). De pågældende foranstaltninger omfattede statsgarantier til dækning af tilskud og lån på 50,3 mio. EUR, en fordelagtig pris på 4,4 EUR pr. m² for et industriområde på 120 ha og fastprisgarantier for kollektive basistjenesteydelser i en periode på 30 år. I samme skrivelse pålagde Kommissionen — i overensstemmelse med de principper, Domstolen har fastsat i dom af 13. april 1994 i sagen Tyskland og Pleuger Worthington mod Kommissionen (forenede sager C-324/90 og C-342/90, Sml. I, s. 1173) — den østrigske regering at fremsende visse oplysninger, der var nødvendige for, at den kunne vurdere, om de omhandlede foranstaltninger var forenelige med det fælles marked.
- 8 I overensstemmelse med de principper, Domstolen har fastsat i dom af 5. oktober 1994 i sagen Italien mod Kommissionen (sag C-47/91, »Italgrani-dommen«, Sml. I, s. 4635, præmis 21-24), pålagde Kommissionen tillige den østrigske regering at fremsende en række oplysninger, der var nødvendige for, at den kunne vurdere, om visse af de andre foranstaltninger til fordel for LLG, der var vedtaget af de østrigske myndigheder, var omfattet af godkendte eller eksisterende støtteordninger. De øvrige medlemsstater og interesserede parter blev underrettet om indledningen af denne procedure og fik lejlighed til at fremsætte deres eventuelle bemærkninger som følge af offentliggørelsen af denne skrivelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af 13. januar 1999 (EFT C 9, s. 6).

- 9 Den østrigske regering svarede Kommissionen ved skrivelser af 15. marts, 16. april og 28. april 1999. Det Forenede Kongerige og interesserede tredjeparter, herunder sagsøgeren (ved skrivelse af 12.2.1999), fremsatte ligeledes deres bemærkninger.
- 10 Efter Kommissionens gennemgang af de oplysninger, den havde modtaget fra de østrigske myndigheder, underrettede den ved skrivelse af 14. juli 1999 den østrigske regering om sin beslutning af 23. juni 1999 om at udvide den procedure, som var indledt i henhold til artikel 88, stk. 2, EF (herefter »beslutningen om udvidelse af proceduren«), til at omfatte yderligere fire foranstaltninger til fordel for LLG. Det drejer sig om følgende foranstaltninger: ad hoc-investeringsstøtte på 0,4 mio. EUR til erhvervelse af en grund, en formålsbestemt stille deltagelse på 21,8 mio. EUR, der først kan opsiges efter 30 års forløb, og som forventes at give et udbytte på 1% p.a., tildeling af støtte af ukendt størrelse til virksomhedsspecifikke infrastrukturinvesteringer og miljøstøtte på 5,4 mio. EUR, som muligvis er ydet i strid med en eksisterende støtteordning. Kommissionen gav den østrigske regering lejlighed til at fremsætte bemærkninger hertil. De øvrige medlemsstater og interesserede parter blev underrettet om udvidelsen af proceduren og fik lejlighed til at fremsætte deres eventuelle bemærkninger som følge af offentliggørelsen af denne skrivelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af 4. september 1999 (EFT C 253, s. 4). Den østrigske regering fremsatte sine bemærkninger ved skrivelse af 4. oktober 1999. Det Forenede Kongerige og interesserede parter, herunder sagsøgeren (ved skrivelse af 4.10.1999), har ligeledes fremsat bemærkninger. Den østrigske regering afgav supplerende oplysninger ved skrivelser af 25. februar og 27. april 2000.
- 11 Den 19. juli 2000 vedtog Kommissionen beslutning 2001/102/EF om Østrigs statsstøtte til Lenzing Lyocell GmbH & Co. KG (EFT 2001 L 38, s. 33, herefter »den anfægtede beslutning«).

12 Den dispositive del af beslutningen er affattet således:

»*Artikel 1*

Den støtte, som Østrig har indrømmet [...] (LLG), Heiligenkreuz, ved at stille garantier på 35,80 mio. EUR til rådighed (en garanti ydet af et konsortium bestående af forretningsbanker og offentlige banker på 21,8 mio. EUR og tre garantier ydet af [...] (WHS) på 1,4 mio., 10,35 mio. og 2,25 mio. EUR) samt ved salg af et industriareal på 120 ha til en grundpris på 4,4 EUR pr. m², ved fastprisgarantier fra Land Burgenland i forbindelse med tilrådighedsstillelse af driftsmidler og ved tildeling af en ikke-nærmere specificeret støtte i form af tilvejebringelse af virksomhedsspecifik infrastruktur, udgør ikke støtte i medfør af [...] artikel 87, stk. 1, [EF].

Artikel 2

Den støtte, som Østrig har ydet LLG gennem WiBAG's indrømmelse af en garanti på 14,5 mio. EUR, er i overensstemmelse med den garantiordning, Kommissionen har godkendt under [nr.] N 542/95.

Miljøstøtten på 5,37 mio. EUR er i overensstemmelse med den støttevejledning for miljøbeskyttelsesforanstaltninger, Kommissionen har godkendt under [nr.] N 93/148.

Artikel 3

De individuelle støtteforanstaltninger, som Østrig har indrømmet i form af støtte på 0,4 mio. EUR i forbindelse med grundkøb og støtte på 21,8 mio. EUR i form af kapitalindskud, er forenelige med fællesmarkedet.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Republikken Østrig.«

Retsforhandlinger

- 13 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 17. april 2001 har sagsøgeren anlagt nærværende sag.

- 14 Ved dokumenter indleveret til Rettens Justitskontor den 6. juni og den 16. og 26. juli 2001 har LLG, Republikken Østrig og Land Burgenland anmodet om at måtte indtræde i sagen til støtte for Kommissionens påstande.

- 15 Ved skrivelse af 16. oktober 2001 har sagsøgeren anmodet om, at der gennemføres foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse med henblik på Kommissionens fremlæggelse af en række dokumenter, der var nævnt i dens svarskrift og i den anfægtede beslutning, samt visse oplysninger, bl.a. vedrørende det relevante produktmarked. Kommissionen blev den 14. november 2001 som led i foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse opfordret til at fremlægge nogle af disse dokumenter. Kommissionen efterkom denne anmodning inden for den fastsatte frist.
- 16 Ved skrivelse af 10. december 2001 har sagsøgeren anmodet om en fortrolig behandling af visse oplysninger, som var indeholdt i bilag 14 og 15 til stævningen, i forhold til LLG, Republikken Østrig og Land Burgenland.
- 17 Ved kendelse af 18. februar 2002 tog formanden for Femte Udvidede Afdeling interventionsbegæringen og begæringen om fortrolig behandling til følge.
- 18 Den 21. maj 2002 har LLG og Land Burgenland indgivet et fælles interventionsindlæg.
- 19 Den 23. maj 2002 har Republikken Østrig indgivet interventionsindlæg.
- 20 Kommissionen og sagsøgeren har indgivet deres bemærkninger til interventionsindlæggene henholdsvis den 19. juli og den 6. september 2002.
- 21 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Femte Udvidede Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling.

- 22 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten under retsmødet den 17. juni 2004.

Parternes påstande

- 23 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

- Sagen antages til realitetsbehandling, og der gives sagsøgeren medhold.

- Artikel 1 i den anfægtede beslutning annulleres, for så vidt som Kommissionen heri har besluttet, at ydelse af garantier for et beløb på 35,80 mio. EUR ikke udgør statsstøtte i medfør af artikel 87, stk. 1, EF.

- Artikel 2 i den anfægtede beslutning annulleres, for så vidt som Kommissionen heri har besluttet, at den støtte, som Republikken Østrig har ydet LLG gennem WiBAG's indrømmelse af en garanti på 14,5 mio. EUR, er i overensstemmelse med den garantiordning, Kommissionen har godkendt under nr. N 542/95.

- Artikel 3 i den anfægtede beslutning annulleres.

— Subsidiært annulleres artikel 1 i den anfægtede beslutning, for så vidt som Kommissionen heri har besluttet, at ydelsen af fastprisgarantier fra Land Burgenland i forbindelse med tilrådighedsstillelse af kollektive tjenester og tildeling af en ikke nærmere specificeret støtte i form af tilvejebringelse af virksomhedsspecifik infrastruktur ikke udgør støtte i medfør af artikel 87, stk. 1, EF.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

24 I replikken har sagsøgeren tillige nedlagt påstand om, at artikel 2 i den anfægtede beslutning annulleres, for så vidt som Kommissionen heri har besluttet, at miljøstøtten på 5,37 mio. EUR er i overensstemmelse med den ordning for støtte til miljøbeskyttelsesforanstaltninger, som Kommissionen har godkendt under nr. N 93/148.

25 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— De af sagsøgerens anbringender, som ikke er underbyggede, og de nye anbringender, sagsøgeren har fremsat, afvises.

— Subsidiært frifindes Kommissionen i det hele.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

26 Intervenienterne har nedlagt følgende påstande:

- Sagen afvises, subsidiært frifindes Kommissionen.

- Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Formaliteten

Parternes argumenter

- 27 Intervenienterne har nedlagt påstand om, at sagen bør afvises, da sagsøgeren ikke er individuelt berørt af den anfægtede beslutning.
- 28 Republikken Østrig har gjort opmærksom på, at en beslutning, der er truffet af Kommissionen på området for kontrol af statsstøtte, hvorved en procedure, der er indledt i medfør af artikel 88, stk. 2, EF, afsluttes, individuelt berører de virksomheder, der var initiativtagere til den klage, der gav anledning til iværksættelsen af undersøgelsen, som blev hørt under denne, og hvis redegørelser i vidt omfang var afgørende for forløbet af undersøgelsen, såfremt deres stilling på markedet desuagtet i væsentligt omfang påvirkes af den støtteforanstaltning, den nævnte beslutning drejer sig om (Domstolens dom af 28.1.1986, sag 169/84, COFAZ m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 391, præmis 24 og 25).

- 29 Republikken Østrig finder for det første ikke, at den omstændighed, at sagsøgeren er en interesseret part i henhold til artikel 88, stk. 2, EF, medfører, at denne er berettiget til at indbringe den anfægtede beslutning for Fællesskabets retsinstanser. Østrig henleder opmærksomheden på retspraksis, hvorefter en fysisk eller juridisk person alene er individuelt berørt som interesseret part, når Kommissionen har truffet beslutning om ikke at indlede undersøgelsesproceduren i henhold til artikel 88, stk. 2, EF (Rettens dom af 15.9.1998, sag T-11/95, BP Chemicals mod Kommissionen, Sml. II, s. 3235, præmis 88 og 89). Parten kan nemlig i dette tilfælde kun opnå, at de processuelle garantier, der er tillagt denne, respekteres, hvis der er adgang til at indbringe beslutningen for Fællesskabets retsinstanser (dommen i sagen BP Chemicals mod Kommissionen, præmis 89). Når Kommissionen derimod, som i den foreliggende sag, har truffet beslutning efter undersøgelsesfasens afslutning, har de interesserede parter faktisk nydt godt af de processuelle garantier, de er tillagt, hvorfor de ikke længere kan betragtes som værende individuelt berørt af beslutningen, alene fordi de er interesserede parter.
- 30 Republikken Østrig har tilføjet, at sagsøgerens deltagelse i proceduren i henhold til artikel 88, stk. 2, EF ikke er tilstrækkelig til at individualisere selskabet på lignende måde som adressaten for den anfægtede beslutning (Rettens dom af 11.2.1999, sag T-86/96, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen og Hapag-Lloyd mod Kommissionen, Sml. II, s. 179, præmis 50). Det fremgår nemlig af retspraksis på statsstøtteområdet, at deltagelsen i denne procedure kun udgør en af forudsætningerne for, at en fysisk eller juridisk person er individuelt berørt af den beslutning, som denne begærer annulleret (dommen i sagen COFAZ m.fl. mod Kommissionen, præmis 25, og Rettens kendelse af 18.2.1998, sag T-189/97, Comité d'entreprise de la Société française de production m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 335, præmis 44).
- 31 For det andet har Republikken Østrig gjort gældende, at sagsøgerens påstand ikke kan støttes på den omstændighed, at selskabets interesser berøres af tildelingen af de omtvistede støtteforanstaltninger som omhandlet i Domstolens dom af 14. november 1984 i sagen Intermills mod Kommissionen (sag 323/82, Sml. s. 3809, præmis 16). Denne del af dommen vedrører nemlig ikke spørgsmålet om søgsmålsberettigelse.

- 32 For det tredje har Republikken Østrig gjort gældende, at sagsøgeren ikke har påvist, at selskabets stilling på markedet er væsentligt påvirket af de omtvistede støtteforanstaltninger. Den har gjort opmærksom på, at disse foranstaltninger udelukkende vedrører opførelsen af en fabrik til fremstilling af lyocell, der er et produkt, som sagsøgeren ikke fremstiller. Den tilføjer, at der ingen særlig konkurrencemæssig forbindelse er mellem dette produkt og sagsøgerens produkter. Den vurderer navnlig, at Kommissionen med rette i den anfægtede beslutning har fastslået, at viskosefibre og lyocell tilhører to forskellige markeder.
- 33 Hertil har Republikken Østrig gjort gældende, at lyocellfibre og viskosefibre ikke er substituerbare produkter på efterspørgselssiden. Til støtte herfor har Østrig fremhævet, at lyocell har særlige egenskaber, der adskiller produktet fra viskose, som f.eks. dets høje modstandsdygtighed i tør tilstand og under fugtige forhold, at det kun krymper lidt i vand, dets væsentlige evne til at absorbere farve, dets blødhed ved berøring, dets silkelignende udseende samt evne til at blive blandet med andre tekstilfibre. Dets særlige »overfladeegenskaber« og sammentrækningsevne gør det muligt at fremstille nye produkter med nye egenskaber, der ikke kunne være opnået ved anvendelsen af viskosefibre, som f.eks. effekterne »stonewashed« og »peach skin«. I øvrigt er det inden for visse områder, hvor lyocell anvendes, som f.eks. denim-området, teknisk umuligt at anvende viskosefibre. Lyocells høje modstandsdygtighed giver en usædvanlig stor produktivitet inden for trådspinding og vævning. Da fremstillingen af lyocell er dyrere, er produktet rettet mod de dele af markedet, hvor produkterne er af bedre kvalitet og dyrere. Republikken Østrig har tillige henvist til visse af Kommissionens konstateringer i dennes beslutning af 17. oktober 2001 i sag COMP/M.2187 — CVC/Lenzing.
- 34 Republikken Østrig har endvidere anført, at fremstillingsprocessen for henholdsvis lyocell og viskosefibre er grundlæggende forskellig. Fremstillingen af viskose kræver en kemisk forarbejdningsproces, hvorimod lyocell fremstilles gennem en fysisk proces, nemlig ved anvendelse af en vandig opløsning af N-methyl-morpholinoxid (NMMO). Østrig har understreget, at fremstillingsprocessen for lyocell er resultatet af væsentlige forskningsarbejder, og at denne er mindre miljøskadelig end processen for fremstilling af viskosefibre, der indebærer et stort forbrug af kemikalier.

Medlemsstaten har præciseret, at »den nye teknologi, der anvendes til fremstilling af [l]yocellfibre, er kendetegnet [...] ved færre produktionstrin, kortere produktions-tider, et mindre forbrug af kemikalier og lukkede fremstillingscykler«.

- 35 Republikken Østrig har tilføjet, at de tab af markedsandele og den nedgang i omsætningen, som sagsøgeren har påberåbt sig, ikke skyldes tildelingen af den omtvistede støtte til LLG, men de finansielle og økonomiske vanskeligheder og den overdrevne gældsætning, sagsøgeren stod over for i en årrække fra begyndelsen af 1990'erne. Østrig henviser i den henseende til Kommissionens beslutning 1999/395/EF af 28. oktober 1998 om Spaniens statsstøtte til virksomheden Sniace, SA, i Torrelavega (Cantabrien) (EFT 1999 L 149, s. 40).
- 36 LLG og Land Burgenland har gjort gældende, at der ikke er noget konkurrenceforhold mellem LLG og sagsøgeren, da sagsøgeren ikke er aktiv på markedet for lyocell. De har i denne forbindelse gjort de samme argumenter gældende, som er fremsat af Republikken Østrig, hvilke argumenter er gengivet ovenfor.
- 37 I duplikken har Kommissionen opfordret Retten til af egen drift at efterprøve spørgsmålet om sagsøgerens søgsmålsberettigelse, da dette er en ufravigelig procesforudsætning. Den har givet udtryk for alvorlig tvivl om, hvorvidt sagsøgerens konkurrencemæssige stilling er væsentligt påvirket af de omtvistede støtteforanstaltninger, som udelukkende var rettet mod fremstillingen af lyocell, der tilhører et andet marked end viskosemarkedet. I den forbindelse har Kommissionen nærmere bestemt anført, at prisen på lyocell er meget højere end prisen på viskosefibre, og at de to slags fibre ikke anvendes til de samme formål. Den har i øvrigt anført, at sagsøgeren i de bemærkninger, selskabet har fremsat under den administrative procedure, alene »gentager den tvivl, som fremgår af beslutningen [om at indlede undersøgelsesproceduren]«.

- 38 Sagsøgeren har for det første gjort opmærksom på, at det følger af fast retspraksis, at intervenienten ikke kan nedlægge en afvisningspåstand, som ikke er indeholdt i sagsøgtes påstande (Rettens dom af 27.11.1997, sag T-290/94, Kaysersberg mod Kommissionen, Sml. II, s. 2137, præmis 76, og af 21.1.1999, forenede sager T-185/96, T-189/96 og T-190/96, Riviera Auto Service m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 93, præmis 25). Selskabet overlader det til Retten at vurdere, om den af egen drift skal prøve den ufravigelige procesforudsætning, som spørgsmålet om manglende søgsmålsberettigelse udgør.
- 39 Sagsøgeren har derefter gjort gældende, at selskabet er umiddelbart og individuelt berørt af den anfægtede beslutning.
- 40 Hvad angår betingelsen om, at sagsøgeren skal være individuelt berørt, har selskabet for det første anført, at det har deltaget aktivt i den indledende procedure ved at fremsætte skriftlige bemærkninger.
- 41 For det andet har sagsøgeren gjort gældende, at selskabet er blevet forfordelt ved tildelingen af de omtvistede støtteforanstaltninger til LLG, »jf. Domstolens praksis, navnlig dommen [...] i sagen Intermills mod Kommissionen«.
- 42 For det tredje har sagsøgeren gjort gældende, at disse foranstaltninger har forvoldt selskabet økonomisk skade »i form af tab af markedsandele, nedgang i omsætningen og tab af immaterielle aktiver«. Som bevis for, at der foreligger et reelt tab, og for dettes størrelse, har sagsøgeren henvist til en fodnote i bilag 14 til stævningen.

43 I denne fodnote har sagsøgeren anført følgende overvejelser:

- Markedet for viskose på europæisk plan og verdensplan er kendetegnet ved et fald i fremstillingskapacitet og forbrug.

- Denne situation »forværres ved etableringen af en ny, substituerbar industri, der modtager støtte fra en europæisk præferentiel finansieringsordning«.

- »[...] Lyocell anvendes i lige høj grad, med en mere eller mindre væsentlig konkurrencemæssig fordel, i stedet for traditionelle viskosefibre eller som alternativ hertil«.

- LLG's udbud af lyocell udgør 3,5% af det europæiske marked for viskose.

- »Der er ingen tvivl om, at et udbud svarende til 3,5% af markedet medfører en ændring af priser, betingelser mv., navnlig fordi selskabet på grund af sine investerings- og amortiseringsomkostninger kan udøve en illoyal konkurrence til skade for andre fibre, som er økonomisk mindre fordelagtige og dermed kan medføre tab, hvorimod [l]yocellfibrene, der ikke skal amortiseres, kan skabe en fortjeneste«.

- Sagsøgeren har således stoppet sin fremstilling, og dermed markedsføring, af følgende mængder viskose: [...] ¹ tons i 1997, [...] tons i 1998, [...] tons i 1999, [...] tons i 2000. Herudover forventedes et fald på [...] tons årligt fra 2001.

- Dette svarer til et nettotab af indtægter på: [...] spanske pesetas (ESP) i 1997, [...] ESP i 1998, [...] ESP i 1999, [...] ESP i 2000, [...] ESP ifølge forudberegningerne for 2001 og [...] ESP ifølge forudberegningerne for 2001-2007.

- LLG's udbud af lyocell har endvidere medført en »ændring på mindst [...] % af den gældende markedspris« eller følgende tab for sagsøgeren: [...] ESP i 1997, [...] ESP i 1998, [...] ESP i 1999, [...] ESP i 2000, [...] ESP ifølge forudberegningerne for 2001 og [...] ESP ifølge forudberegningerne for 2002-2007.

- I øvrigt markedsfører LLG årligt »via særlige salgskanaler, der videresælger til yderst lave priser«, omkring 1 000 tons »underlødige produkter« (eller »produkter under standarden«), hvilket tvinger sagsøgeren til at nedsætte priserne for »produkter af samme kvalitet«.

- Dette medfører et årligt tab af indtægter for sagsøgeren på [...] ESP.

1 — Fortrolige oplysninger udeladt.

- 44 I replikken har sagsøgeren påberåbt sig, at LLG fremstiller og sælger et produkt, der består af en blanding af viskose og lyocell, under varemærket »Pro-Viscose« (herefter »proviskose«), hvilket produkt ifølge sagsøgeren konkurrerer med viskose. Det fremgår af en fodnote til replikken, at LLG har tilbudt flere af sagsøgerens kunder proviskose »til priser, der svarer til prisen for traditionel viskose«.
- 45 I bemærkningerne til interventionsindlæggene har sagsøgeren gjort gældende, at selskabet »uomtvisteligt« er en konkurrent til LLG. Den viskosefiber, som selskabet fremstiller, er nemlig i direkte konkurrence med de produkter, der bliver fremstillet af LLG, dvs. lyocell, produkter »under lyocell-standarden« og proviskose. Til støtte for denne sidste påstand har sagsøgeren fremlagt en ekspertrapport udarbejdet af en »uafhængig konsulent«, F. Marsal Amenós, samt vidneforklaringer fra en »uafhængig forhandler«, selskabet Manfib Sas. Lyocell er kun en »forbedret viskosefiber«, der er et alternativ »i de fleste anvendelser«. Sagsøgeren har erkendt, at lyocellfibre er mere omkostningstunge end viskosefibre, og hævder, at proviskose er skabt for at »løse dette problem«. I den forbindelse har selskabet anført, at LLG på grund af den højere pris på lyocell har introduceret proviskose og en »lavere standard af [I]yocell (af ringere kvalitet)« på markedet til »priser, der ligger i nærheden af viskoseprisen«. Selskabet har tilføjet, at lyocellfibre har erobret en væsentlig del af markedet, nemlig 5-10% af det europæiske marked for stabelfibre af cellulose, et marked, der før udelukkende blev forsynet af europæiske viskoseproducenter.
- 46 Under retsmødet har sagsøgeren anført, at LLG har markedsført »den lavere standard af lyocell« til visse anvendelser (cigaretfilter, vådservietter, klude osv.). Selskabet har tillige anført, at lyocell er et produkt af bedre kvalitet end viskose, navnlig med hensyn til modstandsdygtigheden, at det har en række tekniske egenskaber, og at prisen på »ren lyocell« er højere end prisen på viskose. Hvad angår dette sidste punkt har selskabet præciseret, at lyocell blandet med andre produkter kan sælges til mere konkurrencedygtige priser end viskose.

- 47 Endelig har sagsøgeren erkendt, at den ene omstændighed, at en retsakt kan have indflydelse på konkurrenceforholdene på et bestemt marked, ifølge retspraksis ikke er tilstrækkelig til, at enhver erhvervsdrivende, som på en eller anden måde konkurrerer med adressaten for retsakt, kan anses for umiddelbart og individuelt berørt af denne (Domstolens dom af 10.12.1969, forenede sager 10/68 og 18/68, Eridania m.fl. mod Kommissionen, Sml. 1969 s. 117, org.ref.: Rec. s. 459, præmis 7). Sagsøgeren har imidlertid anført, at der kun er et begrænset antal producenter på markedet for de pågældende produkter (der findes kun fem fabrikker på markedet for viskosestabelfibre af gængs kvalitet (»commodity viscose staple fibres«) og tre på markedet for spindfarvede viskosestabelfibre (»spundyed viscose staple fibres«)), samt at investeringsprojektet medfører en væsentlig stigning i fremstillingskapaciteten.
- 48 Med hensyn til betingelsen om, at sagsøgeren skal være umiddelbart berørt, har selskabet bemærket, at den anfægtede beslutning indebærer, at de omtvistede foranstaltninger fortsat har kunnet virke i fuldt omfang, selv om det havde anmodet Kommissionen om at træffe beslutning om ophævelse eller ændring af de nævnte foranstaltninger (jf. dommen i sagen COFAZ m.fl. mod Kommissionen, præmis 30, og Rettens dom af 6.7.1995, forenede sager T-447/93 — T-449/93, AITEC m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1971, præmis 41).

Rettens bemærkninger

- 49 Det bemærkes, at i henhold til artikel 40, stk. 4, i EF-statutten for Domstolen kan påstande, der fremsættes i en begæring om intervention, kun gå ud på at understøtte en af parternes påstande. I øvrigt gælder det i henhold til artikel 116, stk. 3, i Rettens procesreglement, at intervenienten træder ind i sagen, som den foreligger ved hans intervention.
- 50 Kommissionens påstande er begrænset til en anmodning om, at sagen forkastes efter en realitetsbehandling, og den har ikke anfægtet sagsøgerens søgsmålsret.

- 51 Som intervenienter kan Republikken Østrig, LLG og Land Burgenland således ikke påstå afvisning som følge af, at en procesforudsætning ikke er opfyldt.
- 52 Det følger dog af fast retspraksis, at Retten i henhold til procesreglementets artikel 113 til enhver tid af egen drift kan efterprøve, om en sag skal afvises, fordi ufravigelige procesforudsætninger ikke er opfyldt, herunder ufravigelige procesforudsætninger, som intervenienter har rejst spørgsmål om (Rettens dom af 22.10.1996, sag T-266/94, Skibsværftsforeningen m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1399, præmis 40, af 24.10.1997, sag T-239/94, EISA mod Kommissionen, Sml. II, s. 1839, præmis 26, og af 17.6.1998, sag T-174/95, Svenska Journalistförbundet mod Rådet, Sml. II, s. 2289, præmis 79; jf. tillige i samme retning Domstolens dom af 11.7.1990, forenede sager C-305/86 og C-160/87, Neotype Techmashexport mod Kommissionen og Rådet, Sml. I, s. 2945, præmis 18, af 24.3.1993, sag C-313/90, CIRFS m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1125, præmis 23, og af 15.6.1993, sag C-225/91, Matra mod Kommissionen, Sml. I, s. 3203, præmis 13).
- 53 I den foreliggende sag bemærkes, at den af intervenienterne påberåbte procesforudsætning er en ufravigelig procesforudsætning, idet den vedrører sagsøgerens søgsmålsret (jf. i samme retning Domstolens kendelse af 5.7.2001, sag C-341/00 P, Conseil national des professions de l'automobile m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 5263, præmis 32, og dommen i sagen EISA mod Kommissionen, præmis 27). Retten kan således efterprøve spørgsmålet af egen drift.
- 54 I henhold til traktatens artikel 230, stk. 4 EF kan en fysisk eller juridisk person kun anlægge sag til prøvelse af en beslutning, der er rettet til en anden person, såfremt beslutningen berører ham umiddelbart og individuelt. Da den anfægtede beslutning er rettet til Republikken Østrig, skal det undersøges, om sagsøgeren opfylder disse to betingelser.
- 55 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren er individuelt berørt af den anfægtede beslutning, skal det bemærkes, at andre personer end en beslutnings

adressater ifølge fast retspraksis kun kan påstå, at de berøres individuelt, hvis den anfægtede beslutning rammer dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som adressaten (Domstolens dom af 15.7.1963, sag 25/62, Plaumann mod Kommissionen, Sml. 1954-1964, s. 411, org. ref.: Rec. s. 197, på s. 223, og af 23.5.2000, sag C-106/98 P, Comité d'entreprise de la Société française de production m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 3659, præmis 39, samt Rettens dom af 27.4.1995, sag T-435/93, ASPEC m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1281, præmis 62).

- 56 Hvad særligt angår området for statsstøtte bemærkes, at ud over den virksomhed, der har fået individuel støtte, er de virksomheder, som konkurrerer med den støttemodtagende virksomhed, individuelt berørt af en beslutning om afslutning af en procedure, der er indledt i henhold til traktatens artikel 88, stk. 2, EF, hvis de har spillet en aktiv rolle i proceduren, forudsat at deres stilling på markedet i væsentligt omfang er påvirket af den støtteforanstaltning, den anfægtede beslutning drejer sig om (dommen i sagen COFAZ m.fl. mod Kommissionen, præmis 25).
- 57 En virksomhed kan således ikke udelukkende påberåbe sig sin egenskab af konkurrent i forhold til den støttemodtagende virksomhed, men skal endvidere godtgøre, at den, henset til omfanget af dens eventuelle deltagelse i proceduren og den grad, hvori dens stilling på markedet er blevet påvirket, befinder sig i en faktisk situation, der individualiserer den på lignende måde som adressaten (dommen i sagen Comité d'entreprise de la Société française de production m.fl. mod Kommissionen, præmis 41).
- 58 I den foreliggende sag skal det undersøges, i hvilken udstrækning sagsøgeren har deltaget i den undersøgelsesprocedure, der blev indledt i medfør af artikel 88, stk. 2, EF, og hvordan påvirkningen af selskabets stilling på markedet kan individualisere det i henhold til artikel 230 EF.

- 59 For det første skal det fastslås, at sagsøgeren kun har spillet en mindre rolle i den administrative procedure. Dels har selskabet ikke indgivet klage til Kommissionen, dels fremgår det, at de bemærkninger, som sagsøgeren har fremsat ved skrivelser af 12. februar og af 4. oktober 1999, ikke i særlig vidt omfang var afgørende for forløbet af undersøgelsen (jf. i samme retning dommen i sagen COFAZ m.fl. mod Kommissionen, præmis 24). Sagsøgeren har således i sine bemærkninger af 12. februar 1999 i det væsentlige blot gentaget nogle af konstateringerne fra Kommissionens beslutning om at indlede undersøgelsesproceduren samt kort kommenteret disse, og dette uden at tilvejebringe nogen form for konkrete beviser. Sagsøgeren har tillige i sine bemærkninger af 4. oktober 1999 blot bekræftet, at de foranstaltninger, som beslutningen om udvidelse af proceduren vedrører, udgør statsstøtte og skal erklæres uforenelige med det fælles marked, uden overhovedet at uddybe dette eller fremkomme med beviser herfor.
- 60 For det andet bemærkes indledningsvis, for så vidt angår den grad, hvori sagsøgerens stilling på markedet er blevet påvirket, at det følger af præmis 28 i dommen i sagen COFAZ m.fl. mod Kommissionen, at Fællesskabets retsinstanser ikke under behandlingen af sagens formalitetsspørgsmål kan tage endelig stilling til spørgsmål vedrørende det konkurrenceforhold, der måtte bestå mellem sagsøgeren og den virksomhed, der har fået støtte. I den forbindelse påhviler det alene sagsøgeren at anføre de relevante årsager til, at Kommissionens beslutning kan være til skade for selskabets legitime interesser ved væsentligt at påvirke dets stilling på det pågældende marked.
- 61 Det bemærkes dernæst vedrørende den foreliggende sag, at de foranstaltninger, den anfægtede beslutning omhandler, udelukkende vedrører en fabrik til fremstilling af lyocell, og at der er enighed om, at sagsøgeren hverken fremstiller denne type fibre eller agter at gøre det i fremtiden.
- 62 Sagsøgeren gør alligevel tre argumenter gældende til støtte for, at selskabets stilling på markedet er væsentligt påvirket af den anfægtede beslutning.

- 63 For det første har selskabet i stævningen i det væsentlige anført, at viskose og lyocell er i direkte konkurrence.
- 64 Uden at det på tidspunktet for vurderingen af sagens formalitet er nødvendigt at tage endelig stilling til den præcise definition af det relevante produktmarked, er det tilstrækkeligt at fastslå, at denne påstand svækkes af forskellige oplysninger, som fremgår af sagens akter.
- 65 For det første har lyocell visse fysiske egenskaber, der klart adskiller produktet fra viskosefibre. Sagsøgeren har således i stævningens punkt 23 udtrykkeligt anført, at »[l]yocell er et naturprodukt, og det er biologisk nedbrydeligt. Det anvendte opløsningsmiddel er ikke giftigt, det kan genbruges, det overholder normerne for indhold af skadelige stoffer, det har en høj modstandsdygtighed under såvel forarbejdningen som under fugtige forhold, og dets procentvise krympning er lav«. Sagsøgeren har tillige under retsmødet anerkendt, at lyocell udviser »tekniske fordele«, er af bedre kvalitet end viskosefiber og er meget modstandsdygtigt. Selskabet har i øvrigt ikke bestridt, at lyocell har en sammentrækningsevne, der gør det muligt at fremstille tekstiler med en fortrinlig draperingsevne og en silkeagtig overflade. Hvad angår denne sidste egenskab ved lyocell har sagsøgeren blot anført, at den »ikke længere er på mode og [...] ikke længere efterspørges« (stævningens punkt 26).
- 66 Sagsøgerens påstand om, at lyocell kan substitueres med viskose »i de fleste anvendelser«, er ikke underbygget på overbevisende måde. Navnlig bemærkes, at »ekspertrapporten« og rapporten fra den »uafhængige konsulent«, som sagsøgeren til støtte for denne påstand har vedlagt sine bemærkninger til interventionsindlæggene, ikke kan anses for afgørende. Dokumentet fylder nemlig kun en enkelt side, som kun indeholder et par afsnit og en meget overfladisk analyse af spørgsmålet. Dokumentet indeholder herudover oplysninger, som klart er ukorrekte, som f.eks. vedrørende den store grad af lighed mellem fremstillingsprocesserne og egenskaberne for lyocell og viskosefibre (jf. ovenfor i præmis 65 og nedenfor i præmis 69). Af vidneforklaringen fra en »uafhængig forhandler«, som sagsøgeren

også har vedlagt sine bemærkninger til interventionsindlæggene, kan højst udledes, at nogle af sagsøgerens kunder til visse særlige anvendelser har brugt lyocell i deres produkter i stedet for viskose.

- 67 Denne påstand modsiges i øvrigt af den erklæring, som LLG afgav under en konference, hvorefter lyocell er »en supplerende fiber med andre anvendelser«, hvilken erklæring sagsøgeren har påberåbt sig til støtte for sin opfattelse (punkt 30 i stævningen og dennes bilag 14).
- 68 Desuden ligger det fast, at prisen på lyocell er betydelig højere end prisen på viskosefibre. Dette har sagsøgeren udtrykkeligt erkendt, både i sine skriftlige indlæg (stævningens punkt 26 og punkt 77 og 78 i sagsøgerens bemærkninger til interventionsindlæggene) og under retsmødet. Selskabet har således bl.a. ved flere lejligheder erkendt, at lyocell kun kan markedsføres til konkurrencedygtige priser i forhold til priserne på viskosefibre, hvis det blandes med andre produkter.
- 69 Endelig er fremstillingsprocesserne for henholdsvis lyocell og viskosefibre ifølge sagsøgerens egne oplysninger i vid udstrækning forskellige. Sagsøgeren har nemlig i stævningens punkt 23 anført, at »for [l]yocell, [...] anvendes et opløsningsmiddel til cellulosemasse (af NMMO-typen), hvorimod fremstillingsprocessen for traditionel viskose omfatter mercerisering og xantogenisering«, samt at »lyocell til forskel fra fremstillingsprocessen for traditionel viskose [...] fremstilles ved anvendelse af et opløsningsmiddel i stedet for at følge de sædvanlige trin i fremstillingen af viskose«. Endvidere har sagsøgeren i replikkens punkt 36 anført, at »med hensyn til fremstillingsprocessen er [selskabet] enig med Kommissionen i, at lyocell fremstilles efter andre fremgangsmåder end de traditionelle metoder til forarbejdning af viskose«.

- 70 Selv hvis det antages, at lyocell og viskosefiber er i direkte konkurrence, skal det i alle tilfælde fastslås, at de oplysninger, sagsøgeren har afgivet i sine skriftlige indlæg og særligt i fodnoten i bilag 14 til stævningen, ikke udgør et tilstrækkeligt bevis for, at den anfægtede beslutning væsentligt kan påvirke selskabets stilling på markedet. De oplysninger, der fremgår af denne fodnote, bygger nemlig på antagelser, der på ingen måde er underbyggede, f.eks. at LLG's fremstilling af lyocell siden 1997 fuldt ud har erstattet produktionen af viskose, og at produktet udelukkende er rettet mod det europæiske marked. Sagsøgeren har i øvrigt i samme fodnote anført, at selskabet på grund af »LLG's udbud, der svarer til 3,5% af markedet«, fra 1997 har stoppet fremstillingen og dermed solget af bestemte mængder viskose, uden at det på nogen måde at har underbygget dette eller forklaret, hvordan det har beregnet disse mængder. Det skal også bemærkes, at sagsøgeren ikke har ført noget bevis for sin påstand om, at dette »udbud« har medført en »ændring på mindst [...]» af den gældende markedspris«.
- 71 For det andet har sagsøgeren gjort gældende, at der ved siden af »ren lyocell« og proviskose findes »lavere standarder af lyocell«, som selskabet også betegner som lyocell »af ringere kvalitet«. I fodnoten i bilag 14 til stævningen har sagsøgeren i den forbindelse anført, at LLG »via særlige salgskanaler« og til »yderst lave priser« sælger 1 000 tons af disse »underlødige produkter« årligt, hvilket har tvunget selskabet til at sænke priserne til [...] ESP pr. kg for »produkter af samme kvalitet«.
- 72 I den forbindelse skal det fastslås, at sagens akter ikke giver grundlag for at fastslå, at der findes forskellige kvaliteter af lyocell. Det skal særligt understreges, at sagsøgeren i sine skriftlige indlæg ikke har præciseret, hvad begrebet »lavere standarder af lyocell« dækker over. Sagsøgeren har i øvrigt heller ikke for alvor bestridt den påstand, som blev fremført af LLG og Land Burgenland flere gange under retsmødet, hvorefter der ikke findes en lavere kvalitet af lyocell. Hvad angår det vidneudsagn, som er afgivet af en »uafhængig forhandler« og vedlagt som bilag til sagsøgerens bemærkninger til interventionsindlæggene, bidrager dette ikke til sagens oplysning på dette punkt, da denne alene nævner »de lavere standarder« som henhørende under LLG's »modificerede fibre«, i lighed med lyocell og proviskose.

- 73 Selv om det antages, at LLG fremstiller lyocell af lavere kvalitet og markedsfører dette produkt til yderst lave priser, skal det bemærkes, at sagsøgeren på ingen måde har underbygget sin påstand om, at selskabet som følge heraf har måttet sænke sine priser på »produkter af samme kvalitet«. Sagsøgeren har heller ikke ført bevis for de mængder og prisnedsættelser, selskabet har påberåbt sig.
- 74 For det tredje har sagsøgeren i replikken og i sine bemærkninger til interventionsindlæggene desuden påberåbt sig den konkurrence, der skulle bestå mellem proviskose og viskose. Selskabet har gjort gældende, at dets stilling på markedet er påvirket af, at LLG markedsfører proviskose til konkurrencedygtige priser i forhold til priserne på viskose, og at kunderne foretrækker proviskose henset til dette produkts højere kvalitet.
- 75 I den forbindelse skal det fastslås, at sagsøgeren også i denne forbindelse har fremsat påstande, der ikke er tilstrækkeligt underbyggede.
- 76 For det første er den fodnote, som sagsøgeren har vedlagt replikken til støtte for sine påstande, på ingen måde overbevisende, da det alene drejer sig om et almindeligt dokument, som er udarbejdet af selskabets egne afdelinger, og som blot indeholder meget generelle oplysninger, som er indsamlet på grundlag af samtaler med nogle af selskabets kunder.
- 77 For det andet bemærkes, at selv hvis det antages, at proviskose og viskose anvendes på samme måde og sælges til sammenlignelige priser, har sagsøgeren slet ikke afgivet oplysninger, ikke engang kortfattede, om tab eller andre negative følger, som selskabet er blevet påført på grund af LLG's udbud af proviskose. Præciseringer er i denne forbindelse nødvendige, fordi proviskose er et nyt produkt, som først er blevet fremstillet og markedsført året efter vedtagelsen af den anfægtede beslutning.

- 78 Det følger af det ovenfor anførte, at sagsøgeren ikke har anført relevante grunde til, at den anfægtede beslutning kan skade selskabets legitime interesser ved væsentligt at påvirke dets stilling på markedet.
- 79 Henset hertil og til den begrænsede rolle, sagsøgeren har spillet i forbindelse med den administrative procedure (jf. ovenfor i præmis 59), må det fastslås, at selskabet ikke er individuelt berørt af den anfægtede beslutning.
- 80 Heraf følger, at sagen skal afvises, uden at der er behov for at undersøge, om sagsøgeren er umiddelbart berørt af den anfægtede beslutning.
- 81 Hvad angår sagsøgerens anmodning af 16. oktober 2001 om gennemførelse af foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, som vedrører de dokumenter og oplysninger, der ikke var omfattet af de foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, der blev iværksat den 14. november 2001, kan denne anmodning ikke tages til følge, da sagens akter og de forklaringer, der blev afgivet under retsmødet, udgør et tilstrækkeligt grundlag for, at Retten kan tage stilling.

Sagens omkostninger

- 82 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, pålægges det selskabet at bære sine egne omkostninger og at betale Kommissionens omkostninger i overensstemmelse med dennes påstand herom.

- 83 Republikken Østrig bærer sine egne omkostninger i medfør af procesreglementets artikel 87, stk. 4, første afsnit. I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 4, tredje afsnit, bærer LLG og Land Burgenland deres egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Femte Udvidede Afdeling)

- 1) **Sagen afvises.**
- 2) **Sagsøgeren bærer sine egne omkostninger og betaler Kommissionens omkostninger.**
- 3) **Intervenienterne bærer deres egne omkostninger.**

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Mengozzi

Martins Ribeiro

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 14. april 2005.

H. Jung

Justitssekretær

P. Lindh

Afdelingsformand